

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 314/04-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. októbra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Eriky Bočkayovej, K., zastúpenej advokátkou JUDr. G. J., K., ktorou namieta porušenie svojho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 15 Co 68/03 z 15. marca 2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Eriky Bočkayovej **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. augusta 2004 doručená sťažnosť Eriky Bočkayovej, K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. G. J., K., ktorou namieta porušenie svojho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 15 Co 68/03 z 15. marca 2004.

Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že na Okresnom súde Košice I (ďalej len „okresný súd“) je vedené konanie sp. zn. 17 C 660/00 v právnej veci navrhovateľa J. B., K., proti odporcovi v 1. rade - Košickému magnezitu, štátnemu podniku v likvidácii, K.,

sťažovateľke ako odporckyni v 2. rade a odporckovi v 3. rade - JUDr. J. K., správckovi konkurznej podstaty Košického magnezitu, štátneho podniku v likvidácii, o určenie neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva k bytu č. 21 nachádzajúceho sa na 7. poschodí bytového domu v K. vedeného na liste vlastníctva č. 12659 v katastrálnom území K., ktorej vklad bol povolený pod č. V-6208/96.

Okresný súd svojím rozsudkom sp. zn. 17 C 660/00 zo 6. decembra 2002 určil, že zmluva o prevode vlastníctva k uvedenému bytu uzavretá medzi Košickým magnezitom, štátnym podnikom v likvidácii, K., ako prevodcom a sťažovateľkou ako nadobúdateľkou je absolútne neplatná.

Sťažovateľka podala proti predmetnému rozsudku okresného súdu odvolanie. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 15 Co 68/03 z 15. marca 2004 potvrdil napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu vo vzťahu k výroku o absolútnej neplatnosti predmetnej kúpnej zmluvy. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 14. júna 2004.

Ako uviedla sťažovateľka v sťažnosti, k odvolaciemu pojednávaniu na krajskom súde jej neboli doručené odvolacie návrhy ostatných účastníkov konania. Na pojednávaní o odvolaní konanom 15. marca 2004 sťažovateľka navyše navrhla, aby odvolací súd pripustil vo veci dovolanie, pretože ide o vec zásadného právneho významu. Poukázala na to, že odvolací krajský súd na tomto pojednávaní rozsudok prvostupňového súdu potvrdil, ale o návrhu na pripustenie dovolania nerozhodol.

Podľa sťažovateľky jej uvedeným postupom krajského súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom, čím bolo porušené jej ústavné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy.

Na základe týchto skutočností sťažovateľka 18. júna 2004 podala proti právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu dovolanie z dôvodu väd konania v zmysle § 237 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), najmä preto, že postupom odvolacieho súdu jej ako účastníčke konania bola podľa písm. f) cit. ustanovenia odňatá možnosť konať pred súdom. O podanom dovolaní sťažovateľky ku dňu podania jej sťažnosti ústavnému súdu dovolací súd ešte nerozhodol.

Sťažovateľka v súvislosti s uvedeným žiada, aby ústavný súd deklaroval porušenie jej práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 15 Co 68/03 z 15. marca 2004, zrušil rozsudok krajského súdu sp. zn. 15 Co 68/03 z 15. marca 2004 a vec vrátil na ďalšie konanie.

Podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažovateľka tiež navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu sp. zn. 15 Co 68/03 z 15. marca 2004, a to až do rozhodnutia ústavného súdu o tejto sťažnosti.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

III.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky preto zisťoval, či ochranu základnému právu, porušenie ktorého sťažovateľka namietala, neposkytujú všeobecné súdy na základe opravných prostriedkov jej dostupných, ktoré možno považovať za účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia označeného práva. Hoci z napadnutého rozhodnutia krajského súdu ústavný súd zistil, že odvolanie proti nemu nie je prípustné a o návrhu sťažovateľky na pripustenie dovolania nebolo krajským súdom rozhodnuté, pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd súčasne skonštatoval, že sťažovateľka napriek tomu využila dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok podľa § 236 a nasl. OSP.

V okolnostiach prípadu sťažovateľka namieta, že okrem nej podali odvolanie voči prvostupňovému rozsudku aj ostatní dvaja odporcovia, pričom obsah týchto odvolaní nepoznala z dôvodu, že jej neboli súdom doručené.

Podľa § 210 ods. 1 OSP ak nejde o prípad uvedený v § 209 (vady odvolania) citovaného zákona, doručí predseda senátu odvolanie, ktoré smeruje proti rozsudku, ostatným účastníkom. Pokiaľ sa tak nestalo, nemožno vylúčiť, že takéto pochybenie

predstavuje postup súdu, ktorým bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom.

Vychádzajúc z uvedeného dospel ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti k záveru, že sťažovateľka mala s ohľadom na konkrétne okolnosti tohto prípadu v systéme všeobecného súdnictva k dispozícii účinný opravný prostriedok na dosiahnutie nápravy svojho práva, porušenie ktorého v konaní pred ústavným súdom namietala. Týmto účinným opravným prostriedkom nápravy bolo v danom prípade dovolanie podľa § 236 a nasl. OSP, ktoré sťažovateľka podala, aj keď o jeho prípustnosti na jej návrh odvolací súd nerozhodol.

Podľa platnej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) aj keď ustanovenie § 238 ods. 3 písm. a) OSP nevyklučuje, aby odvolací súd takémuto návrhu účastníka (pripustenie dovolania) v celom rozsahu vyhovel, pripustenie dovolania odvolacím súdom nie je viazané na návrh účastníka konania a odvolací súd v prípade existencie takéhoto návrhu nie je ním viazaný (rozsudok najvyššieho súdu z 20. marca 2003 sp. zn. Obdo V 79/2000). Zjavne v danej veci takto postupoval aj odvolací krajský súd. To však vzhľadom na dôvod dovolania podľa § 237 písm. f) OSP (postupom súdu sa odňala účastníkovi konania možnosť konať pred súdom) neznamená popretie práva sťažovateľky na samotné podanie dovolania.

Aj doterajšia súdna prax najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho potvrdzuje, že dovolanie je v prípadoch možnej zmätočnosti konania, ktorá spočíva v odňatí možnosti konať pred súdom [§ 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku], efektívnym prostriedkom ochrany práv účastníkov občianskeho súdneho konania (R 50/97, 3 Cdo 43/98).

Existencia tejto zákonnej možnosti účinnej ochrany základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ústavy vylučuje prijatie sťažnosti ústavným súdom, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie až vtedy, ak fyzická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv.

Ústavný súd už judikoval: „Ak o závažných procesných pochybeniach, ktorými sa porušujú aj niektoré zo základných práv alebo slobôd, je oprávnený a povinný rozhodnúť

všeobecný súd na základe riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov upravených v príslušnom procesnom poriadku, je právomoc Ústavného súdu Slovenskej republiky pred ich vyčerpaním vylúčená“ (IV. ÚS 10/02).

Porušenie práva na súd, resp. prístup k súdu podľa čl. 46 ústavy by v prípade dovolacieho súdu prichádzalo do úvahy len vtedy, keby podmienky na prístup k tomuto súdu ustanovené Občianskym súdnym poriadkom neboli rešpektované zo strany dovolacieho súdu spôsobom zjavne neopodstatneným alebo arbitrárnym. V štádiu, keď sťažovateľka iba podala dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu (18. júna 2004), ústavný súd takéto skutočnosti nemôže prejudikovať.

V súlade s princípom subsidiarity zakotveným v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorý vylučuje, aby o tom istom skutkovom základe prebiehalo okrem civilného konania aj ďalšie konanie o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy pred ústavným súdom, ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Z uvedeného dôvodu bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky na rozhodnutie ústavného súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2004